

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

สตรีชนบทภาคเหนือกับกระบวนการประชาสังคมในชุมชน

ผู้เขียน

นางสมรภัษ อริยะ

ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิ้มสุวรรณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการก่อตัวและการพัฒนาของกระบวนการประชาสังคมของสตรีในชุมชนชนบท และเพื่อศึกษาปัจจัย กลไกที่สนับสนุนการขับเคลื่อนกระบวนการประชาสังคมในชุมชนชนบท โดยอาศัยกรอบแนวคิดพื้นฐานทางวัฒนธรรมชุมชน กระบวนการประชาสังคมและเครือข่ายการเรียนรู้ ตลอดจนนำวาทกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ รวมเวลา 2 ปี โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กรณีศึกษาประชากรคือคณะกรรมการสตรีและสมาชิกสตรีบ้านผาแดง และกรณีศึกษาพื้นที่บ้านผาแดง ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้ในการวิจัย คือตัวผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์ปรากฏการณ์กับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การก่อตัวและพัฒนาการของกลุ่มสตรีในชนบท

การก่อตัวและพัฒนาการของกลุ่มสตรีในชนบทนั้น เริ่มจากวิถีชีวิตของคนในชุมชนก่อนมีการรวมกลุ่มที่เป็นทางการ เดิมนั้นกลุ่มสตรีเป็นกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ มีการช่วยเหลือกันในการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ช่วยดูแลกัน นอกจากนั้นแล้วจะช่วยเหลือกันด้านการทำมาหากิน และมีรวมเงินกันซื้ออาหารจำเป็นมาแบ่ง เมื่อสตรีมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่แล้วและได้มีนำเอาประสบการณ์ที่ไปเรียนรู้จากหมู่บ้านอื่นๆ จึงได้มีการพูดคุยกันและมีการรวมกลุ่มสตรีขึ้นอย่างเป็นทางการ

2. การขับเคลื่อนกระบวนการประชาสังคมสตรีบ้านผาแดง

สตรีจะมีการประสานกับผู้นำหมู่บ้าน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน พระ และครูที่อยู่ในหมู่บ้าน ในการรวมกลุ่มร่วมกิจกรรมสมาชิกสตรีในหมู่บ้าน มีการแลกเปลี่ยนกัน ผลักดันให้สมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านเข้าสมัครเป็นสมาชิกกลุ่ม ประสานขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชนมาให้ข้อมูลข่าวสาร การรวมกลุ่มเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจให้ความร่วมมือกับผู้นำ ในการรวมกลุ่มสตรี เนื่องจากผู้นำ (ผู้ใหญ่บ้าน) ประชาสัมพันธ์ในการรวมกลุ่มสตรีเพื่อรวมพลังสมัครเข้าเป็นสมาชิก เพื่อเป็นตัวอย่าง นำความรู้ประสบการณ์ในการไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายการเรียนรู้ทุกระดับมาใช้ในการรวมกลุ่ม ให้ความช่วยเหลือผู้นำเมื่อมีกิจกรรมในหมู่บ้าน เช่น งานทำบุญต่างๆ งานโรงเรียน งานเพื่อสาธารณะของหมู่บ้าน นำปัญหาในการช่วยเหลือมาชักชวนสตรีรวมกลุ่มกันขึ้นและนำเอาความคิดของผู้นำ และปราชญ์ชาวบ้าน ในหมู่บ้าน เช่นผู้ใหญ่บ้าน พระ หรือผู้อาวุโส ที่มีความคิดอยากจะให้สตรีมีการรวมกลุ่ม

3. ปัจจัยในการสนับสนุนการขับเคลื่อนกระบวนการประชาสังคมของกลุ่มสตรี

ปัจจัยที่เป็นการสนับสนุน ส่งเสริมช่วยในการขับเคลื่อนกระบวนการประชาสังคมของกลุ่มสตรี เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่น คือ

1. ปัจจัยภายในที่เป็นเครื่องช่วยส่งเสริม เป็นต้นว่าความร่วมมือของสมาชิก การเรียนรู้ร่วมกัน ความสัมพันธ์ในระบบเครือข่าย และกองทุนชุมชน เป็นปัจจัยให้ชุมชนมีการพึ่งตนเอง รวมถึงความตั้งใจและความพยายามของผู้นำสตรี

2. ปัจจัยภายนอกที่ช่วยสนับสนุน การขับเคลื่อนในการร่วมกลุ่มตามกระบวนการประชาคมนั้น คือ การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กลไกการสนับสนุนกระบวนการประชาสังคม ได้แก่ ผู้นำที่มีความเข้มแข็งทั้งผู้นำที่เป็นทางการ และผู้นำธรรมชาติ ความสามัคคีของสมาชิก การมีกฎระเบียบของชุมชน รวมทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่น นักวิชาการ นักพัฒนาเอกชน ตลอดจนถึงนักการเมือง ที่เข้าไปสนับสนุนในการพัฒนาชนบท

Thesis Title Northern Rural Women and Civil Society Process in Community

Author Mrs. Somrak Ariya

Degree Master of Education (Nonformal Education)

Thesis Advisor Assoc. Prof. Dr. Chukiat Leesuwana

ABSTRACT

The objectives of this qualitative thesis were to study the emergence and development of the civil society process of women in rural community, and the factors and mechanism supporting the movement of civil society in the community. Data were collected by the use of key informant interviews and observations. The collected data were examined, then, identified according to the issues, grouped for further analyses and descriptively presented.

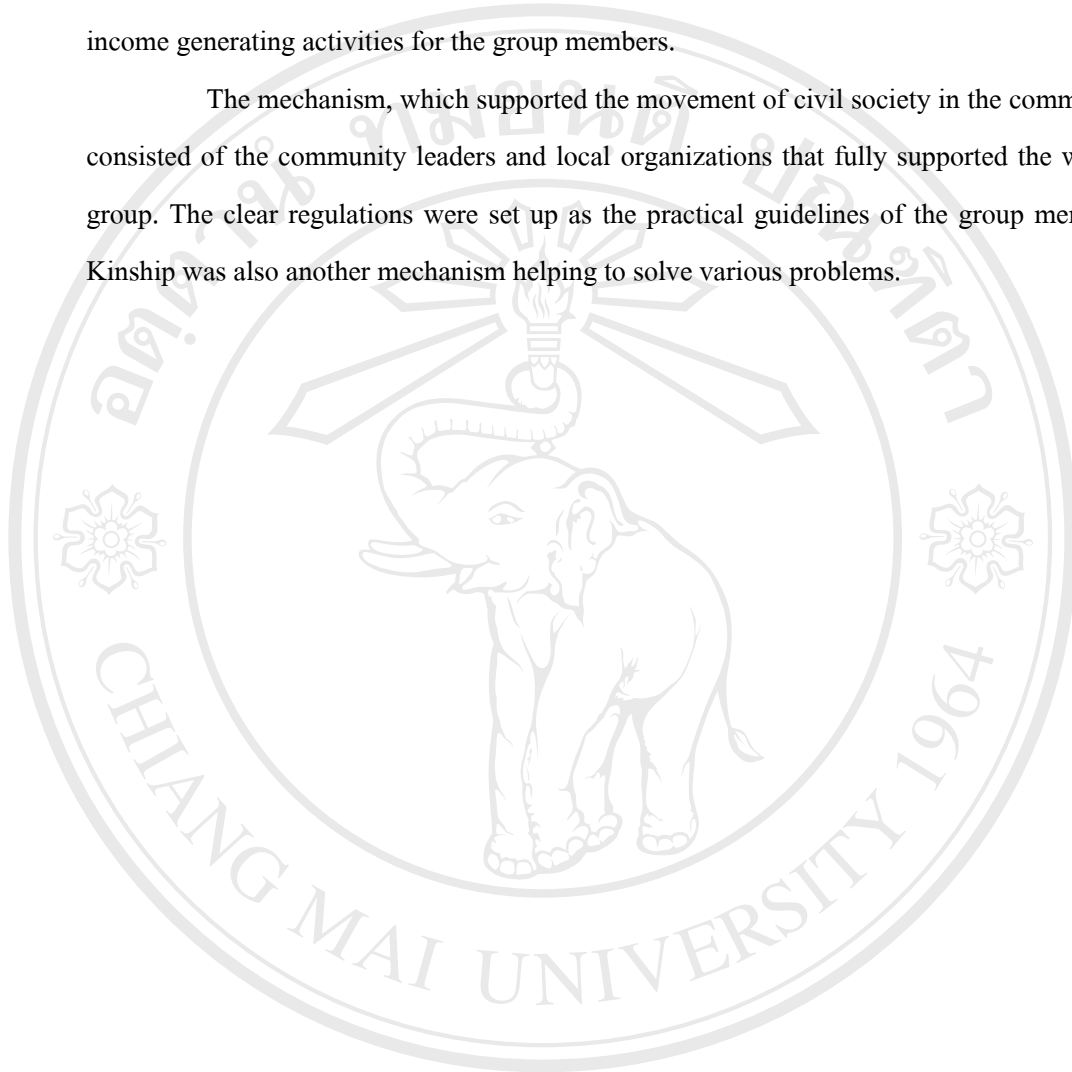
The research results were as follows.

The emergence and development of women in the rural community started from a natural formulation of woman group to conduct various activities in different opportunities. Later on, some formal groups were formed, making them developed with goal, various activities and management to meet the learning development in various aspects. They built up relations with the external networks, exchanging experiences as parts of the civil society process, in return, vitally strengthening the woman group for community development.

The factors, which supported the movement of civil society in the community, consisted of the internal factor. It was a rigid social relationship sequentially making the group members united and mutually involved the members to conduct various activities to meet the goals. They also acquired new knowledge and experiences necessary for conducting

various activities. The external factors consisted of the provision of the government organizations with knowledge and capital to conduct various activities, particularly, the income generating activities for the group members.

The mechanism, which supported the movement of civil society in the community, consisted of the community leaders and local organizations that fully supported the woman group. The clear regulations were set up as the practical guidelines of the group members. Kinship was also another mechanism helping to solve various problems.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved